

dro-ureter bekend is. Wij menen hierdoor, dat de nauwkeurige betekenis van aberrante vaten bij de pathogenese van de hydronefrose nog niet volledig bekend is.

Het lijkt niet onlogisch, dat een mogelijk dus secundaire factor, die een proces irreversibel kan maken, wordt uitgeschakeld. Wij hebben bij onze patiënten na de in het artikel beschreven voorzorgen geen schade van het klieven van aberrante vaten kunnen vaststellen (controle van bloeddruk, urinesediment, intraveneus pyelogram, creatininegehalte van het serum). Een vena of een bindweefselstreng kan men altijd ongestraft klieven. In het verloop van het onderzoek is ook bij ons de laatste jaren een toenemende tendens aanwezig de vaatvoorziening intact te laten. De patiënten, bij wie alleen vaatklieving is verricht, werden veelal in 1965 en 1966 geopereerd. Het is opmerkelijk, dat de controle-resultaten over langere termijn zo gunstig zijn.

Tenslotte, zouden ook wij de door collega AUSEMS uitgebreid geschetste situatie niet zien als veroorzaakt door aberrante vaten.

Literatuur: CATE, H. W. TEN (1971) Primaire en intermitterende hydronefrose; diagnostiek en therapie. *Ned. T. Geneesk.* 115, 647.

Beverwijk, 17 juni 1971

C. H. L. KLAASSEN
A. VAN DRIEL
O. H. VAN PERSIJN VAN MEERTEN
C. KOOYMANS
R. P. HERMANS

ANENCEFALIE

Naar aanleiding van het artikel van de collegae KUYPERS en HUISJES (1971) zou ik het volgende willen meedelen.

Gedurende de enkele jaren dat ik als huisarts prakticeerde in een Betuws dorp (Ophemert), huwden daar 2 broers, voor zover mij bekend gezonde jonge mannen, met meisjes die geen familie van elkaar waren. Beide vrouwen aborteerden in de 4e maand en brachten beiden een anencefaal ter wereld.

Misschien herstel ik enigszins de fout die ik maakte door de gevallen niet te publiceren.

Literatuur: KUYPERS, H. M. en H. J. HUISJES (1971) *Ned. T. Geneesk.* 115, 1075.

Hilversum, juni 1971

IJ. HANNEMAN

DE STATUS ASTHMATICUS BIJ VOLWASSENEN

Naar aanleiding van een Caput selectum in uw tijdschrift van 27 maart 1971, bl. 559, getiteld: „Over de status asthmaticus bij volwassenen” door collega HERDERSCHÉ, zou ik gaarne mijn ervaringen willen vermelden, speciaal naar aanleiding van punt 9, wat betreft het medicamenteus compenseren van respiratoire acidose.

Sinds lange tijd zag ik vanaf 1959 frappante verbeteringen bij patiënten met status asthmaticus, door hun een intraveneuze druppelinfusie van zoutglucose-oplossing onafgebroken gedurende 48 uur te geven. Een verklaring kon ik er niet voor vinden, totdat ik door een toeval een boek van GRACE in mijn handen kreeg, dat handelt over de elektrolytveranderingen van het bloed bij verschillende ziekte-toestanden.

Resultaat van een ander onderzoek: Door toediening van een intraveneuze druppelinfusie bij patiënten met status asthmaticus is het aantal sterftegevallen in het jaar 1969 tot nul gereduceerd.

De parentale vochttoediening heft de hypovolemie op en voorkomt de collaps van de bloedvaten in de periferie. Tijdens de status asthmaticus is de pH van het bloed laag (7,13-7,23), er bestaat dus acidosis, maar er is geen opmerkelijke verandering in de serum-elektrolyten.

Ik hoop dat deze mededeling een aanvulling mag zijn op punt 9 van bovengemeld Caput selectum.

Literatuur: GRACE, W. J. (1962) *Practical clinical management of electrolyte disorders*. Appleton Century Crofts Inc. — STRAUB, P. W., A. BUHLMAN en P. A. ROESIER (1969) Asthma death. *Lancet* II, 923.

GHAN TJOE HAM

BERICHTEN

BUITENLAND

Groot-Brittannië

Ketamine, een nieuw anaestheticum. — Ketaminehydrochloride is een nieuw non-barbituraat-anaestheticum dat, intraveneus gespoten (het kan ook intramusculair), binnen een minuut de patiënt klaar voor operatie maakt. Er worden van dit middel weinig bezwaren vermeld. Merkwaardig is echter de ongewone kataleptische toestand waarin de patiënt raakt; deze ligt vaak met open ogen en soms beweegt hij, zij het onwillekeurig. Voorlopig wordt het middel alleen in ziekenhuizen gebruikt, want de patiënt komt slechts langzaam weer bij, hoewel hij reeds spoedig kan eten en drinken. In enkele gevallen beleeft de patiënt gedurende het bijkomen droomtoestanden met schitterend gekleurde hallucinatoire beelden, meestal van aangename aard, soms echter onaangenaam. Bloeddruk en polsfrequentie gaan tijdens de narcose wat omhoog, evenals de intralumbale druk. Een groot voordeel is dat de pharynx- en larynx-reflexen (meestal) behouden blijven. Een editorial in het *British medical Journal* (19 juni bl. 666) meent dat het middel nog niet het stadium heeft bereikt dat het voor toepassing in de algemene praktijk kan worden vrijgegeven.

Trauma. — De behandeling van letsels is van nature een zaak voor chirurgen. Het toenemend aantal gevallen van traumatische beschadiging en de aard van de afwijkingen daarbij zijn redenen waarom ook de internist ermee te maken krijgt. Trauma staat thans in Groot-Brittannië nummer 5 op de lijst van doodsoorzaken, en voor mannen onder de 40 jaar zelfs nummer 1! Het zijn de bijkomstige gevolgen van letsels die de aanwezigheid van een internist nodig maken. Voorbeelden hiervan: subarachnoïdale bloedingen, hyponatriëmie, uremie. (*Lancet*, 26 juni bl. 1342.)

Pop-festival. — In mei 1970 vond in Madeley bij Stoke-on-Trent het „Hollywood Festival of Music” plaats. In het *British medical Journal* beschreven LEVENS en DURHAM hun ervaringen hierbij op medisch gebied. Zij hadden met een groep vrijwilligers (10 artsen en 36 verpleegsters en ambulance-chauffeurs) een hulppost ingericht, waarbij zij geheel intuïtief te werk moesten gaan, aangezien er weinig ervaringen van anderen over geneeskundige hulp bij pop-festivals bekend waren. Zij hadden op enige afstand van het muzikaal gebeuren een tent opgezet die als veldlazaret be-